

VYPOŘÁDÁNÍ PŘIPOMÍNEK K MATERIÁLU S NÁZVEM:

Část materiálu: V.

Návrh zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

A. Zásadní připomínky uplatněné připomínkovými místy uvedenými v čl. 5 odst. 1 písm. a) až c) a h) a čl. 5 odst. 11 Legislativních pravidel vlády

Resort	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo dopravy	Neuplatnilo zásadní připomínky.	
Ministerstvo financí	Obecná zásadní připomínka Z předloženého návrhu zákona nevyplývá, jakým způsobem bude řešena otázka výkonu peněžitého trestu (výkon některých druhů trestů je upraven v ust. § 38 a násl. návrhu), kterou však je potřeba vyjasnit, neboť tento trest bude u právnických osob pravděpodobně nejčastější. Na navrhovaný zákon o trestní odpovědnosti právnických osob se podle § 1 odst. 2 návrhu subsidiárně vztahuje trestní řád, tudíž na výkon peněžitého trestu se použije § 341 a násl. trestního řádu. Podle trestního řádu soud v případě, že peněžitý trest nebyl odsouzeným zaplacen, nařídí za podmínek § 344 odst. 2 výkon náhradního trestu odnětí svobody, což je ovšem u právnických osob z povahy věci vyloučeno. Bližší procesní postup vymáhání peněžitého trestu v trestním řádu absentuje, což z praktického hlediska vede k neefektivnímu vymáhání (obdobně jako u některých jiných justičních pohledávek).	Vysvětleno (dle dohody bude řešeno v rámci jiné novely) Jde o koncepční připomínku, která se týká obecně postupu při vymáhání peněžitých trestů uložených jak právnickým, tak i fyzickým osobám. Uvedenou otázku nelze řešit v tuto chvíli v návrhu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ale je třeba obecně pro všechny případy nastavit efektivní koncepci vymáhání justičních pohledávek. Uvedená otázka proto bude řešena samostatně mimo rámec tohoto návrhu zákona.

	Navrhuje se proto nastavit jednoznačná a efektivní pravidla pro vymáhání peněžitých trestů (nejlépe obecně pro právnické i fyzické osoby v trestním řádu). Lze zvážit v těchto případech možnost aplikovat princip procesního režimu dělené správy, upraveného v § 161 a násl. daňového řádu (zákon č. 280/2009 Sb.). Pohledávky z peněžitých trestů by tak získaly z hlediska vybírání a vymáhání povahu daňových pohledávek (obdobně jako např. pokuty za přestupky a správní delikty podle § 106 odst. 3 správního řádu). To by umožnilo jasné nastavení pravidel pro vymáhání, možnost využití započtení přeplatků vzniklých u jiných správců daně apod. Bez výslovného odkazu v trestním řádu na použití daňového řádu pro vybírání a vymáhání peněžitých trestů však nelze procesní postup podle daňového řádu aplikovat. Ke zvážení dáváme, zda v této souvislosti nevyužít i tzv. kompetenční (věcnou) dělenou správu a vymáhání peněžitých trestů nesvěřit tzv. obecným správcům daně (dnes jsou jimi celní úřady, do budoucna se předpokládá, že tuto agendu bude zajišťovat finanční správa – jedno inkasní místo).	
	K § 7 odst. 1 písm. b) – zásadní připomínka Navrhujeme, aby písmeno b) znělo: „b) územní samosprávné celky a jimi zřízené příspěvkové organizace,“. Důvodem je, že ÚSC a jimi zřizované příspěvkové organizace by měly být z trestní odpovědnosti vyňaty obecně, ne jen při výkonu veřejné moci. Územní samosprávné celky vykonávají v rámci veřejné moci jak státní správu jako svoji přenesenou působnost,	Vysvětleno. Navržená koncepce je v souladu s mezinárodními požadavky i se zahraničními právními úpravami, podle nichž je trestní odpovědnost právnických osob vyloučena pouze pro případy, kdy vykonávají veřejnou moc. V ostatních případech budou právnické osoby trestně odpovědné, nicméně jejich specifický charakter bude ovlivňovat zvolený druh a rozsah trestu, při jehož uložení soud přihlíží ke všem okolnostem. Soud při uložení trestu zohlední zejména poměry právnické osoby, včetně její dosavadní činnosti a jejích majetkových poměrů, zda

tak samosprávu jako svoji samostatnou působnost. Při výkonu samostatné působnosti se řídí právem veřejným, v oblasti soukromoprávních vztahů právem soukromým. Hranici mezi činnostmi v rámci přenesené a samostatné působnosti při výkonu veřejné moci lze těžko stanovit. Příspěvkové organizace zřizované ÚSC vykonávají činnosti, které by jinak zajišťoval jejich zřizovatel. V rámci svého hlavního účelu mohou vykonávat i veřejnou moc (plní úkoly v samostatné působnosti, ale rozhodují podle zvl. zákonů i ve správním řízení). Podřízení příspěvkových organizací zřizovaných ÚSC v případě návrhu předmětného zákona naráží na jejich specifický charakter – jsou zřizovány k činnostem potřebným na území jejich zřizovatele (pro plnění úkolů územního samosprávného celku v samostatné působnosti), zpravidla jsou neziskové a zpravidla nemají vlastní majetek, ale hospodaří s majetkem svého zřizovatele. O zrušení těchto organizací rozhoduje jejich zřizovatel (§ 27 odst. 7 z.č. 250/2000 Sb.), majetek, práva a závazky zrušené organizace přecházejí na zřizovatele. Použití některých navrhovaných trestů je u ÚSC prakticky nerealizovatelné – např. zrušení právnické osoby. Nelze si představit zrušení obce nebo kraje na základě tohoto zákona. Rovněž příspěvková organizace zřízená ÚSC by neměla podléhat trestu zrušení právnické osoby. Pokud jde o trest propadnutí majetku - ÚSC dostávají příspěvek ze státního rozpočtu na výkon státní správy, který používají i na věcné výdaje. Tento trest by tak postihl i majetek pořízený z prostředků státního rozpočtu na výkon přenesené působnosti. Lze těžko určit, který majetek by mohl být postižen dle navrhovaného zákona, když tentýž majetek může být používán jak pro výkon veřejné moci (státní správy i samosprávy), tak i např. pro	právnická osoba vykonává činnost ve veřejném zájmu, která má strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro národní hospodářství, obranu nebo bezpečnost, k působení právnické osoby po činu, k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí činnost právnické osoby a k důsledkům, které může mít uložení trestu na třetí osoby, k právem chráněným zájmům osob poškozených trestným činem a věřitelů právnické osoby (viz obecné zásady ukládání trestů uvedené v § 14). Postavení příspěvkových organizací tak bude zohledněno v rámci individualizace uložené trestní sankce.
--	---

	podnikání. Obdobný problém by mohl nastat u trestu propadnutí majetku a určení, který majetek nesloužil k výkonu veřejné moci, ale u ÚSC pouze např. k podnikání. U trestu zákazu činnosti by mělo být specifikováno, o jakou činnost by se mělo jednat. ÚSC sice může vykonávat podnikatelskou činnost, ale ve veřejném zájmu (např. jako vlastník a provozovatel veřejného vodovodu). Problematický je z pohledu ÚSC a jejich příspěvkových organizací i zákaz přijímání dotací a subvencí. Formou dotace je ÚSC poskytován ze státního rozpočtu např. příspěvek na výkon státní správy, sociální dávky. Dotace mohou být poskytovány i na investice, které však jsou vynakládány na veřejně prospěšné účely. Pokud by měly ÚSC, resp. jimi zřizované příspěvkové organizace podléhat trestní odpovědnosti, bylo by potřeba použití některých trestů zcela vyloučit a některá ustanovení upravit tak, aby vůbec byla pro dané subjekty použitelná.	
	K § 18 a § 20 – zásadní připomínka Při předchozím projednávání návrhu zákona bylo předkladatelem akceptováno rozšíření „konzultačního“ mechanismu upraveného nyní v § 17 odst. 4 též na ukládání trestu podle § 18 a § 20 návrhu. Předložený materiál však v § 18 odst. 3 a v § 20 odst. 2 obsahuje chybný odkaz na § 17 odst. 2. Správně však má být odkázáno na § 17 odst. 4. Ustanovení § 18 odst. 3 a § 20 odst. 2 návrhu by tak mělo znít: „<i>Ustanovení § 17 odst. 4 se užije obdobně.</i>“ Obdobná připomínka platí i pro § 33 odst. 3, kde je třeba rovněž opravit chybný odkaz na § 17 odst. 2, kde by tedy závěr textu měl znít „...v případě právníkové osoby uvedené v § 17 odst. 4 také České národní bance.“.	Akceptováno. Nesprávný odkaz v § 18, 20 a 33 byl opraven.

	K důvodové zprávě – zásadní připomínka Je nutné, aby důvodová zpráva výslovně potvrdila, že zvýšené nároky na státní rozpočet související s uvedenou novelou budou hrazeny ze schváleného rozpočtu kapitoly Ministerstva spravedlnosti, který bude vycházet ze střednědobého výhledu.	Akceptováno. Důvodová zpráva byla upravena v požadovaném smyslu.
Ministerstvo vnitra	K § 20 odst. 1 – zásadní připomínka V původně předloženém materiálu byl zákaz činnosti omezen podmínkou, že nejde o činnost, k jejímuž výkonu byla právnická osoba zřízena. To mělo význam i pro územní samosprávné celky, jejichž trestní odpovědnost je omezena jen pro případ výkonu veřejné moci. Územní samosprávné celky však v rámci své působnosti (srovnej zejména § 35 obecního zřízení, § 14 krajského zřízení a § 16 a násl. zákona o hl. m. Praze) nevykonávají jen vrchnostenskou správu, ale zajišťují řadu dalších činností v zájmu občanů obce či kraje též soukromoprávními prostředky. Vypuštění shora uvedené omezující podmínky proto považujeme za problematické a navrhuje, aby byl dopad této změny na územní samosprávné celky předkladatelem ještě vyjasněn.	Vysvětleno. Uvedené omezení ukládání trestu zákazu činnosti bylo v předchozí verzi návrhu zákona koncipováno ve vztahu k právnickým osobám zřízeným zákonem, tyto právnické osoby však byly ve stávající verzi návrhu zákona zcela vyňaty z působnosti zákona, proto uvedené ustanovení ztratilo smysl. Územní samosprávné celky jsou trestně odpovědné pouze v oblasti, která nespadá pod výkon veřejné moci. Trest zákazu činnosti přitom lze uložit pouze ve vztahu k činnosti, v souvislosti s níž byl trestný čin spáchán, tj. pouze ve vztahu k soukromoprávní činnosti územních samosprávných celků (např. v rámci jejich podnikání). To samé platí i ohledně právnických osob zřízených územním samosprávným celkem, na které je výkon veřejné moci přenesen. V případě, že bude trestný čin spáchán v souvislosti se zajišťováním určité služby veřejnosti, pak budou všechny rozhodné okolnosti zvažovány při ukládání druhu trestu a při stanovení jeho rozsahu, přičemž soud bude takový trest ukládat v souladu s obecnými zásadami uvedenými v § 14 tj. tak, aby nedošlo k ohrožení funkce územního samosprávného celku při zajišťování základních služeb veřejnosti.
Ministerstvo kultury	K § 8 – zásadní připomínka Preferujeme variantu II. Uzavřený výčet trestných činů nepokládáme za vhodný, neboť právnická osoba může spáchat i jiné trestné činy než vyjmenované v tomto výčtu. Varianta II rovněž obsahuje skutkové podstaty trestných činů podle § 228 - Poškození cizí věci a § 229	Vysvětleno. Návrh bude předložen vládě k rozhodnutí ve dvou variantách. První varianta v souladu s vládou schváleným materiálem <i>Analýza a mezinárodní srovnání právní úpravy problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy</i> omezuje okruh trestných činů, za které bude moci být

	- Zneužívání vlastnictví, které zajišťují lepší ochranu kulturních památek a navíc logicky neexistuje žádný důvod, aby na tato jednání bylo nahlíženo odlišně pouze z toho důvodu, že se jich nedopustila fyzická osoba, ale osoba právnická.	právnická osoba odpovědná, pouze na ty, u kterých vyplývá povinnost jejich postihu pro ČR z mezinárodních závazků nebo z jejího členství v EU, přičemž tento výčet je rozšířen o daňové trestné činy, které svou povahou typově odpovídají skutkovým podstatám, kterých se může dopouštět právnická osoba, a kde lze s jejich zavedením očekávat i posílení tlaku na řádné plnění daňových povinností. Tato první varianta omezuje rozsah odpovědnosti právnických osob v souladu se závazky plynoucími pro ČR z mezinárodních smluv a vyplývajícími z jejího postavení jakožto členského státu EU. Druhá varianta pak vychází z premisy, že určitá jednání jsou vnitrostátně považována jako trestuhodná a stát je proto považuje s ohledem na jejich typovou závažnost za trestné činy. Není přitom dán žádný důvod, aby na tato jednání bylo nahlíženo odlišně pouze z toho důvodu, že se jich nedopustila fyzická osoba, ale osoba právnická. Připomínkové místo s tímto způsobem vypořádáním souhlasí.
	K § 9 odst. 3 a 4 písm. d) – zásadní připomínka Domníváme se, že tato ustanovení nebudou moci být v praxi aplikována. Návrh je postaven na tom, že zavinění (úmysl nebo nedbalost) je na právnickou osobu přenášeno z jednatelky fyzické osoby. Pokud nebude známa jednatelka fyzická osoba, nebude moci být určeno zavinění jednatelky fyzické osoby, což znemožňuje přenos zavinění na právnickou osobu. Podobně v případě nepřičetné fyzické osoby, kdy rovněž nebude moci být určeno její zavinění. Navíc existují v trestním zákoníku trestné činy (např. § 293 Poškození a ohrožení životního prostředí a § 294 Poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti, podobně § 299 a § 300 trestního zákoníku), jejichž objektivní stránka je stejná a liší se pouze formou zavinění.	Vysvětleno. Zavinění právnické osoby se odlišuje od zavinění fyzické osoby, přičemž pro založení trestní odpovědnosti právnické osoby není nezbytné, aby bylo zjištěno, která konkrétní fyzická osoba jednala. Typicky jde zejména o případy, kdy je trestný čin spáchán v důsledku zanedbání kontroly nebo na základě pokynu řídicích orgánů právnické osoby. V takovém případě nemusí být zcela zřejmé, které konkrétní osoby zanedbaly kontrolní oprávnění nebo daly příslušný pokyn, nebo který konkrétní zaměstnanec jednal, nicméně z okolností lze určit zavinění právnické osoby a dovést její trestní odpovědnost.

	Na základě výše uvedeného navrhuje tato ustanovení buď vypustit, nebo upravit fikci zavinění právnické osoby (např. ve formě úmyslu) v těchto případech.	
Ministerstvo pro místní rozvoj	K § 21 – zásadní připomínka Upozorňujeme na nedostatečnou provázanost trestu podle § 21 návrhu zákona vůči § 144 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, o vedení rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek a požadujeme v tomto směru návrh zákona dopracovat. Je nutné, aby osoby potrestané soudem byly rovněž uveřejněny v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek.	Vysvětleno. Osoby, kterým byl uložen trest zákazu plnění veřejných zakázek, jsou evidovány v Rejstříku trestů, přičemž tato evidence je veřejně přístupná. Orgán příslušný k vedení rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek si příslušnou právnickou osobu může vyhledat v Rejstříku trestů, který je veřejně přístupnou evidencí.
Ministerstvo obrany	Bez připomínek.	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	K § 16 – zásadní připomínka V novém odst. 2 požadujeme doplnit větu: „Je-li právnickou osobou komoditní burza, může soud uložit trest zrušení právnické osoby až po vyjádření příslušného orgánu státní správy k možnostem a důsledkům jeho uložení; k tomuto vyjádření soud přihlédne.“ Odůvodnění: Komoditní burzy vykonávají činnost na území České republiky na základě státního povolení udělovaného příslušným orgánem státní správy, kterým může být dle zákona č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů, výhradně Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo zemědělství. Ve smyslu kompetencí svěřených těmto orgánům státní správy považujeme za nezbytné, aby při formulaci rozhodnutí o zrušení právnické osoby soud vyjádřením orgánu státní správy disponoval a k vyjádření přihlédl, i když jím nebude s ohledem na zásadu nezávislosti soudního rozhodování	Akceptováno. Požadované ustanovení bylo do návrhu zákona doplněno.

	bezprostředně vázán. Zákon o komoditních burzách umožňuje na základě státního povolení zprostředkovávat obchody v širokém spektru komodit vč. základních a strategických surovin, proto se tento požadavek jeví jako adekvátní i s ohledem na navrženou dikci § 14 odst. 1 věta první.	
Ministerstvo práce a sociálních věcí	Neuplatnilo zásadní připomínky.	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Bez připomínek.	
Ministerstvo zemědělství	Neuplatnilo zásadní připomínky.	
Ministerstvo zdravotnictví	Zásadní připomínka - k § 7 odst. 1 Požadujeme vyloučit z trestní odpovědnosti kromě Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky zřízené zákonem č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, též zdravotní pojišťovny zřízené podle zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách. V souladu s výše uvedeným požadujeme v § 7 odst. 1 doplnit písmeno f) v tomto znění: „f) zdravotní pojišťovny po dobu, po kterou jsou nositeli	Vysvětleno. Z působnosti zákona o trestní odpovědnosti právnických osob byly oproti verzi návrhu, jež byla zaslána do připomínkového řízení za minulé vlády, vyňaty státní organizace a právnické osoby zřízené zákonem - tj. i Všeobecná zdravotní pojišťovna. Prostřednictvím této zdravotní pojišťovny stát zajišťuje své funkce v oblasti péče o zdraví a hradí pojistné za určité skupiny osob bez příjmů (např. nezaopatřené děti). Činnost této pojišťovny je kontrolována ze strany státu, byla zřízena zákonem a plní určité funkce státu, přičemž ji nelze zrušit. Z tohoto pohledu má specifické postavení, které odůvodňuje její úplné vynětí z trestní odpovědnosti.

	povolení k provádění veřejného zdravotního pojištění.“. Odůvodnění: Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (dále jen „Všeobecná zdravotní pojišťovna“) a zdravotní pojišťovny zřízené podle zákona č. 280/1992 Sb. jsou nositeli veřejného zdravotního pojištění a při této činnosti rozhodují ve stanovených případech o právech a povinnostech jiných osob. Všeobecná zdravotní pojišťovna a ostatní zdravotní pojišťovny se podílejí na výkonu funkcí státu při zajišťování práva občanů na zdravotní péči ve smyslu čl. 31 Listiny základních práv a svobod a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Činnost Všeobecné zdravotní pojišťovny a ostatních zdravotních pojišťoven je v uvedených případech srovnatelná s činností jiných subjektů vykonávajících veřejnou moc. S ohledem na příliš obecnou formulaci ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) návrhu zákona nelze pro účely jeho aplikace spoléhat pouze na výklad, že na zdravotní pojišťovny bude nahlíženo jako na „právnícké osoby při výkonu veřejné moci“. Tento výklad je podle našeho názoru možný, avšak v zájmu právní jistoty je žádoucí, aby v otázce vymezení působnosti zákona nebyla žádná pochybnost. Rovněž ani důvodová zpráva neposkytuje k této otázce dostatečné vysvětlení. Platná právní úprava umožňuje dostatečný postih zdravotních pojišťoven za případné protiprávní jednání. Pokud zdravotní pojišťovna závažným způsobem porušuje právní předpisy, může ji Ministerstvo zdravotnictví odejmout povolení k provádění veřejného	Pokud jde o ostatní zdravotní pojišťovny zřizované na základě zákona č. 280/1992 Sb., mají postavení do určité míry odlišné (nebyly zřízeny zákonem, lze je zrušit ve správním řízení apod.). Tyto pojišťovny tak budou v souladu s koncepcí uvedenou v mezinárodních smlouvách a právních předpisech ES/EU vyňaty pouze v oblasti výkonu veřejné moci, stejně jako jiné právnické osoby v obdobném postavení (např. v oblasti školství, bankovníctví, zdravotní péče, dopravní obslužnosti). V oblasti soukromoprávní budou tyto zdravotní pojišťovny trestně odpovědné, nicméně jejich povaha a činnost, kterou vykonávají, včetně dopadů na třetí osoby, se zohlední při stanovení druhu jim uloženého trestu – v úvahu přichází zejména peněžitý trest (neboť mají i vlastní majetek) nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.
--	---	---

	zdravotního pojištění, čímž současně dochází přímo ze zákona ke zrušení zdravotní pojišťovny (viz § 6 odst. 8 a 9 zákona č. 280/1992 Sb.). Se vztažením trestní odpovědnosti právnických osob na Všeobecnou zdravotní pojišťovnu a ostatní zdravotní pojišťovny jsou spojeny některé negativní důsledky, například: - za stejné protiprávní jednání nebude možný stejný postih. Protože Všeobecná zdravotní pojišťovna byla zřízena zákonem, nebude možné uložit ji, na rozdíl od ostatních zdravotních pojišťoven, trest zrušení právnické osoby nebo trest zákazu činnosti; - uložení trestu zákazu činnosti se v případě zdravotní pojišťovny bude rovnat jejímu zrušení. Zdravotní pojišťovna nemůže přerušit provádění veřejného zdravotního pojištění po dobu výkonu tohoto trestu a následně v této činnosti pokračovat; - problematickým bude rovněž ukládání trestů majetkové povahy. Zdrojem majetku zdravotní pojišťovny jsou především platby pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které je určeno na úhrady zdravotní péče poskytnuté pojištěncům zdravotní pojišťovny. Zdravotní pojišťovna nesmí podnikat s prostředky plynoucími z veřejného zdravotního pojištění (viz § 7 odst. 6 zákona č. 551/1991 Sb. a § 19 odst. 3 zákona č. 280/1992 Sb.). V této souvislosti je třeba přihlédnout i ke skutečnosti, že Všeobecná zdravotní pojišťovna a ostatní zdravotní pojišťovny jsou vyjmuty z působnosti insolvenčního zákona. S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že vztažení právní úpravy trestní odpovědnosti právnických osob na Všeobecnou zdravotní pojišťovnu a ostatní zdravotní pojišťovny by z hlediska cílů sledovaných touto právní	
--	---	--

	úpravou nebylo účelné. Tuto připomínku jsme uplatnili již v rámci připomínek k pracovní verzi návrhu zákona.	
Ministerstvo zahraničních věcí	Neuplatnilo zásadní připomínky.	
Ministerstvo životního prostředí	Neuplatnilo zásadní připomínky. U § 8 preferuje variantu II.	
zmocněnec vlády ČR pro lidská práva	Bez připomínek.	
vedoucí Úřadu vlády České republiky	Ve lhůtě nezaslal připomínky.	
odbor kompatibility Úřadu vlády	Neuplatnil zásadní připomínky.	
Veřejný ochránce práv	Ve lhůtě nezaslal připomínky.	
Česká národní banka	K § 9 odst. 1 – zásadní připomínka Ustanovení § 9 odst. 1 navrhuje formulovat takto: „(1) Trestným činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný jejím jménem nebo v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak a) statutární orgán nebo jeho člen, anebo jiná osoba, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat, nebo osoba vykonávající řídicí činnost v této právnické osobě, b) člen dozorčího orgánu nebo osoba ve vnitřní kontrolní	Akceptováno částečně. Navržená formulace písmene a) se od formulace v návrhu odlišuje pouze systematicky tím, že osobu vykonávající řídicí činnost přiřazuje k statutárním orgánům a jiným osobám oprávněným jednat za právnickou osobu. Na vhodnost systematiky lze nahlížet z více pohledů, proto byla ponechána původní systematika. Formulace uvedená v písmenu b) je zužující, navíc je zbytečně konkrétní a nemusela by vyhovovat potřebám, organizační struktuře a užívané terminologii u všech typů právnických osob, proto byla

funkci (např. compliance, vnitřní audit), c) ten, kdo vykonává rozhodující vliv na řízení této právnické osoby, nebo d) zaměstnanec nebo jiná osoba při plnění pracovních úkolů v právnické osobě, jestliže jí ho lze přičítat.“. Odůvodnění: Máme za to, že původní znění je nepřesné a mělo by být upraveno. Návěti je ponecháno dle původního návrhu. Pokud jde o písmeno a), jeho dikce je zkrácena a dále doplněna o osobu, která v právnické osobě vykonává řídicí činnost, pokud by nešlo o osobu v pozici statutárního orgánu nebo jeho člena, ani osobu jednající jménem nebo za společnost (např. senior manažer). Osoba vykonávající řídicí činnost byla přesunuta z původního písmene b), kde byla uvedena nesystematicky vedle osoby pověřené kontrolní, tj. nevykonnou činností. Pokud jde o písmeno b), byl výslovně doplněn dozorčí orgán, neboť ten byl zamýšlen dle důvodové zprávy, viz odkaz na § 138 až § 140 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „ObchZ“). Dále zde byla doplněna osoba ve vnitřní kontrolní funkci. Důvodem je to, že tato osoba, typicky např. compliance či vnitřní auditor může z titulu své činnosti přijít na závažná porušení zákona právnickou osobou nebo může porušování zákona krýt. Proto je na místě i pro tuto osobu založit odpovědnost. Domníváme se, že tímto směrem směřoval i původní návrh, viz dikce „ten, kdo u této osoby vykonává kontrolní činnost“. Slovo „compliance“ používají právní předpisy na finančním trhu a je možné je použít, protože nemá vhodný český ekvivalent. Navrhujeme upřesnit, že	ponechána obecnější formulace. Pokud jde o písmeno c), u osoby vykonávající rozhodující vliv na řízení právnické osoby je vzhledem k jejímu postavení vně právnické osoby zapotřebí ponechat dovětek, že její jednání bylo jednou z příčin vzniku následku, což je potřebné pro účely vyvození trestní odpovědnosti příslušné právnické osoby. Formulace písmene d) byla zpřesněna tak, aby jeho znění nenavozovalo dojem, že v případech uvedených v písmenech a) až c) jde pouze o zaměstnance právnické osoby. Pokud jde o pojem zaměstnanec, zákoník práce tento pojem přímo nedefinuje, upravuje pouze způsobilost fyzické osoby jako zaměstnance mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti, jakož i způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti. Tento pojem tak není navázán na vznik nebo zánik pracovního poměru. Z pracovněprávní teorie vyplývá, že zaměstnanci náleží práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávního vztahu i v případě, že jeho pracovní smlouva je neplatná, podstatná je pouze skutečnost, zda mu byly ukládány pracovní úkoly a bylo s ním fakticky jako se zaměstnancem zacházeno. Neplatnost pracovní smlouvy je kromě toho pouze relativní.
--	---

	jde o osoby ve vnitřní kontrolní funkci tak, aby nebylo přičítáno právnické osobě např. jednání externího auditora. V případě písmena c) byl zrušen dovětek „jestliže jeho jednání bylo alespoň jednou z podmínek vzniku následku, zakládajícího trestní odpovědnost právnické osoby“. Uvedené je nadbytečné a matoucí ve vztahu k ostatním písmenům a také k podmínce <i>in fine</i> „jestliže jí ho lze přičítat“. Tato je dle našeho názoru dostatečná. Konečně v písmenu d) navrhuje zrušit slovo „jiný“ před slovem „zaměstnanec“, neboť to vyvolává dojem, že v písmenech a) až c) jsou uvedeni zaměstnanci, což platí např. u senior manažera, ale nikoli u statutárního orgánu nebo jeho člena, popř. u osoby ovládající. Je třeba také upozornit, že pro právnickou osobu může vykonávat osoba činnost na základě jiného než pracovněprávního vztahu (tzv. švarc systém) nebo na základě neplatného pracovněprávního vztahu (např. ústní pracovní smlouva). Je třeba i takové jednání přičíst právnické osobě. Jsme připraveni diskutovat i jiné znění uvedeného ustanovení. Nicméně jeho upřesnění považujeme za nutné.	
	K § 17 odst. 4 – zásadní připomínka Navrhujeme doplnit za slova „obchodníků s cennými papíry“ slova „, poboček obchodníků s cennými papíry“. Odůvodnění: Máme za to, že i pobočka obchodníka s cennými papíry může nabýt významu na finančním trhu, který odůvodňuje vyjádření České národní banky před uložením trestu. U jiných institucí, které mohou vykonávat činnost prostřednictvím pobočky, je s její existencí počítáno.	Akceptováno.

	K § 18 odst. 2, § 20 odst. 2, § 33 odst. 5 – zásadní připomínka Navrhujeme nahradit odkaz na § 17 odst. 2 odkazem na § 17 odst. 4. Odůvodnění: Podle tabulky vypořádání je nutné vyjádření České národní banky před uložením peněžitého trestu a před uložením trestu zákazu činnosti. Odkazovat by se tedy mělo na § 16 odst. 2, nebo na § 17 odst. 4 (nikoli na § 17 odst. 2). Máme za to, že jde o chybu v psaní, nicméně vzhledem k enormní důležitosti odkazu, je třeba postavit na jisto a upravit. Správný je odkaz na ustanovení § 17 odst. 4 návrhu zákona, neboť v § 16 odst. 2 nejsou uvedeny pobočky finančních institucí. Důvodem je skutečnost, že trest zrušení právnické osoby uložený českým soudem nelze efektivně vykonat do zahraničí, zatímco tresty propadnutí majetku, peněžitý trest a trest zákazu činnosti lze uložit také právnické osobě založené podle cizího práva, tedy se sídlem v zahraničí, pokud má na území České republiky podnik, organizační složku nebo jiný majetek.	Akceptováno. Nesprávný odkaz v § 18, 20 a 33 byl opraven.
	K § 22 odst. 4 – zásadní připomínka Navrhujeme doplnit nový odstavec 4, který zní: „(4) Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.“ Odůvodnění: Vzhledem k vývoji finanční krize, zejména nutnosti sanovat finanční instituce v některých členských státech EU, by bylo vhodné a účelné upravit vyjádření ČNB také před uložením trestu zákazu přijímání dotace a subvence. Pokud by byl takový trest uložen a s odstupem několika let došlo k selhání na finančním trhu (bylo by nutno např. banku nebo pojišťovnu sanovat), mohlo by	Připomínka byla změněna na doporučující. Uplatní se zde obecná ustanovení o ukládání trestů (§ 14), tj. při stanovení druhu trestu a jeho výměry se přihlédně mj. povaze a závažnosti trestného činu, k poměrům právnické osoby, včetně jejích majetkových poměrů a i k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí činnost právnické osoby, jakož i důsledkům, které může mít uložení trestu na třetí osoby. Ustanovení § 14 bylo navíc zpřesněno v tom směru, že při ukládání trestů se přihlédně k činnosti, kterou vykonává právnická osoba ve veřejném zájmu, jde-li o působení strategické nebo obtížně nahraditelné. V těchto případech si soudy jako podklad pro své úvahy

	být uložení trestu na překážku restrukturalizaci. Vzhledem k tomu, že Česká republika bude sanovat jen české právnické osoby, lze odkazovat na § 16 odst. 2, nikoli na § 17 odst. 4.	o přiměřenosti trestu budou vyžadovat stanoviska příslušných ústředních orgánů, není však vhodné ani účelné tuto povinnost výslovně do zákona stanovovat.
Bezpečnostní informační služba	Bez připomínek.	
Národní bezpečnostní úřad	K § 8 odst. 1 – zásadní připomínka V § 8 odst. 1 se za slova „teroristický útok (§ 311 trestního zákoníku)“ vkládají slova „vyzvědačství (§ 316 trestního zákoníku), ohrožení utajované informace (§ 317 trestního zákoníku), ohrožení utajované informace z nedbalosti (§ 318 trestního zákoníku)“. Odůvodnění: Návrh bude předkládán vládě ve variantním řešení, jak bylo sděleno v rámci vypořádání uplatněných zásadních připomínek k novele předložené v I. polovině roku 2010. Oblast ochrany utajovaných informací je z hlediska bezpečnostních zájmů České republiky a jejich ochrany velmi důležitou a nelze ji v rámci přípravy trestní represe právnických osob opomíjet nebo považovat za méně závažnou. Požadujeme tak mezi taxativní výčet trestních činů uvést rovněž trestné činy, které se dotýkají oblasti ochrany utajovaných informací. Absence trestných činů proti bezpečnosti České republiky, cizího státu a mezinárodní organizace mezi výčtem trestných činů, za něž může být právnická osoba trestně odpovědná nemá opodstatnění, neboť spáchání trestných činů, jež jsou navrhované k doplnění, musí mít závažný dopad na činnost podnikatele. Návrhem se tak odstraňuje nedostatek přeložené úpravy.	Neakceptováno - ROZPOR Návrh zákona je předkládán vládě ve dvou variantách za účelem rozhodnutí, jaký má být rozsah trestní odpovědnosti právnických osob. První varianta v souladu s vládou schváleným materiálem <i>Analýza a mezinárodní srovnání právní úpravy problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy</i> omezuje okruh trestných činů, za které bude moci být právnická osoba odpovědná, pouze na ty, u kterých vyplývá povinnost jejich postihu pro Českou republiku z mezinárodních závazků nebo z jejího členství v Evropské unii, přičemž tento výčet je rozšířen o daňové trestné činy, které svou povahou typově odpovídají skutkovým podstatám, kterých se může typicky dopouštět právnická osoba, a kde lze s jejich zavedením očekávat i posílení tlaku na řádné plnění daňových povinností. Tato první varianta tak v zásadě omezuje rozsah odpovědnosti právnických osob v souladu se závazky plynoucími pro Českou republiku z mezinárodních smluv a vyplývajících z jejího postavení jakožto členského státu EU. Bylo by v rozporu s koncepcí varianty I, kdyby do ní byly zařazovány další trestné činy nad rámec mezinárodních závazků České republiky. Druhá varianta zakotvuje odpovědnost právnických osob za všechny trestné činy, pokud to jejich povaha nevyklučuje. tato varianta vychází z premisy, že určitá jednání jsou vnitrostátně pocíťována jako trestuhodná a stát je s ohledem na jejich typovou závažnost považuje

		za trestné činy, přičemž není dán žádný důvod, aby na tato jednání bylo nahlíženo odlišně pouze z toho důvodu, že se jich nedopustila fyzická osoba, ale osoba právnická.
--	--	---

B. Podstatné věcné připomínky uplatněné připomínkovými místy uvedenými v čl. 5 odst. 1 písm. d) až g) a čl. 5 odst. 11 Legislativních pravidel vlády

Nejvyšší soud	K § 7 odst. 1 – zásadní připomínka Z výčtu uvedených právnických osob plyne, že zákon předpokládá, že by byly trestně odpovědné i politické strany. Takovouto úpravu s ohledem na její velice lehkou zneužitelnost, zejména když se vezme v úvahu katalog trestných činů obsažených v § 8, pro které může být právnická osoba trestně stíhána, nelze akceptovat. A to tím spíš, že případný odklon politické strany od demokratických principů právního státu lze řešit v řízení před Nejvyšším správním soudem, který může zastavit činnost politické strany (zrušit politickou stranu) a takto ji za nedemokratické kroky sankcionovat. Pokud by se důvody, pro které lze zavést řízení proti politické straně před Nejvyšším správním soudem, zdály příliš úzce vymezené, lze zvažovat novelizaci zákona o politických stranách. Nepovažuji však za vhodné postupovat cestou trestní odpovědnosti politických stran.	Akceptováno částečně. Není dán žádný obhajitelný důvod, ze kterého by měla být politická strana zcela vyňata z trestní odpovědnosti. Nově se zavádí specifická úprava, která svěřuje rozhodování o trestných činech právnických osob a o trestech za tyto trestné činy trestnímu soudu, který je nejvhodnějším orgánem pro posouzení naplnění všech podmínek trestní odpovědnosti právnické osoby. Je třeba si uvědomit, že jde o jednání trestní povahy, která jsou obvykle úzce spjata s jednáním konkrétní fyzické osoby, jež je souběžně stíhána v trestním řízení. V případě, že by rozhodování o činnosti právnické osoby svou povahou trestní bylo zcela svěřeno Nejvyššímu správnímu soudu, bude řízení před tímto soudem mnohdy odvislé od trestního řízení vedeného proti příslušné fyzické osobě, jejíž jednání zakládá odpovědnost právnické osoby. Nejvyšší správní soud se bude muset zabývat trestněprávními otázkami, přičemž v tomto správním řízení nebude možné využít všechny typy pojištění a opatření proti tomu, aby se právnická osoba vyhnula postihu, jaké zná trestní řízení (přechod trestní odpovědnosti, zákaz zrušení či přeměny právnické osoby, zajištění majetku apod.). Uvedená výjimka z trestní odpovědnosti pro politické strany je navíc v rozporu s mezinárodními smlouvami a právními předpisy ES/EU. Ze srovnání zahraničních právních úprav
---------------	---	--

		vyplývá, že v těchto právních úpravách politické strany nejsou z trestní odpovědnosti vyňaty. Nicméně s ohledem na specifické postavení politických stran a hnutí a na ústavněprávní aspekty nebude možné v trestním řízení uložit trest zrušení politické strany nebo hnutí. Pro tyto případy se uplatní stávající specifická procedura rozpuštění politické strany nebo hnutí Nejvyšším správním soudem na návrh vlády.
Hospodářská komora ČR	K § 8 – zásadní připomínka Navrhujeme Variantu I. <u>Odůvodnění:</u> Z důvodu přehlednosti a srozumitelnosti podporujeme Variantu I.	Vysvětleno. Návrh bude předložen vládě k rozhodnutí ve dvou variantách. První varianta v souladu s vládou schváleným materiálem <i>Analýza a mezinárodní srovnání právní úpravy problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy</i> omezuje okruh trestných činů, za které bude moci být právnická osoba odpovědná, pouze na ty, u kterých vyplývá povinnost jejich postihu pro ČR z mezinárodních závazků nebo z jejího členství v EU, přičemž tento výčet je rozšířen o daňové trestné činy, které svou povahou typově odpovídají skutkovým podstatám, kterých se může dopouštět právnická osoba, a kde lze s jejich zavedením očekávat i posílení tlaku na řádné plnění daňových povinností. Tato první varianta omezuje rozsah odpovědnosti právnických osob v souladu se závazky plynoucími pro ČR z mezinárodních smluv a vyplývajícími z jejího postavení jakožto členského státu EU. Druhá varianta pak vychází z premisy, že určitá jednání jsou vnitrostátně považována jako trestuhodná a stát je proto považuje s ohledem na jejich typovou závažnost za trestné činy. Není přitom dán žádný důvod, aby na tato jednání bylo nahlíženo odlišně pouze z toho důvodu, že se jich nedopustila fyzická osoba, ale osoba právnická.

	K ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) – zásadní připomínka Navrhujeme dotčené písmeno přepracovat ve smyslu níže uvedeného odůvodnění. <u>Odůvodnění:</u> Navrhujeme jasněji specifikovat dotčené písmeno, aby nedocházelo k zneužitelnosti toho institutu proti právnické osobě. Vágní dikce „jiný zaměstnanec při plnění pracovních úkolů“ by mohla konstruovat trestní odpovědnost proti právnické osobě (např. zaměstnanec při plnění pracovních úkolů řídí auto a někoho usmrtí a trestní odpovědnost by se mohla na bázi nepřesného znění obrátit proti právnické osobě). Z tohoto důvodu navrhujeme ustanovení zpřesnit, aby nedocházelo k těmto situacím.	Neakceptováno. Aby byla dána trestní odpovědnost právnické osoby, musí být splněny všechny podmínky uvedené v § 9 návrhu zákona, tj. trestný čin musí být spáchán ve prospěch nebo v rámci činnosti právnické osoby, musí jej spáchat zaměstnanec této právnické osoby a zároveň musí být spáchání trestného činu umožněno zanedbáním povinné kontroly nebo preventivních opatření ze strany vedoucích orgánů či osob v právnické osobě.
	K ustanovení § 25 – zásadní připomínka Navrhujeme Variantu I. <u>Odůvodnění:</u> Z důvodu přehlednosti a srozumitelnosti podporujeme Variantu I.	Vysvětleno. Volba varianty je závislá na volbě varianty v § 8, která určuje rozsah trestní odpovědnosti právnických osob. Podle toho, jaká varianta bude zvolena vládou u § 8, pak bude zvolena i varianta podle § 25, neboť i u ní záleží na tom, za které trestné činy bude právnická osoba odpovídat.
Unie zaměstnavatelských svazů ČR	K § 7 odst. 1 - zásadní připomínka Požadujeme vyloučit z trestní odpovědnosti též zdravotní pojišťovny zřízené podle zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách. Za tím účelem požadujeme doplnit v § 7 odst. 1 za písmeno e) nové písmeno f), které zní: „f) zdravotní pojišťovny při poskytování veřejného zdravotního pojištění.“. Všeobecná zdravotní pojišťovna je již vyloučena z trestní odpovědnosti na základě písm. d) uvedeného ustanovení	Vypořádání - viz obdobná zásadní připomínka Ministerstva zdravotnictví.

	návrhu zákona. Pokud jde o ostatní pojišťovny poskytující veřejné zdravotní pojištění (zřízené podle zákona č. 280/1992 Sb.), vzniká zde neodůvodněný rozdíl. I tyto zdravotní pojišťovny jsou nositeli veřejného zdravotního pojištění a při této činnosti rozhodují ve stanovených případech o právech a povinnostech jiných osob. Je otázkou, zda na ně lze pohlížet jako na subjekty, které vykonávají veřejnou moc. V některých případech tak bezpochyby bude (zejména sankční pravomoci pojišťoven podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů), nicméně v jiných vznikají pochybnosti o charakteru jejich činnosti (činnosti související s hrazením zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění). I těchto případech se však tyto pojišťovny podílejí na výkonu funkcí státu při zajišťování práva občanů na zdravotní péči ve smyslu čl. 31 Listiny základních práv a svobod a zákona č. 48/1997 Sb. Přestože tedy výklad, že na ně bude pohlíženo jako na právnické osoby při výkonu veřejné moci je bezpochyby možný, je v zájmu právní jistoty žádoucí, aby v otázce vymezení působnosti zákona nebyla žádná pochybnost. Návrh právního předpisu zde tedy nesplňuje požadavky na určitost. Platná právní úprava umožňuje dostatečný postih zdravotních pojišťoven za případné protiprávní jednání. Pokud zdravotní pojišťovna závažným způsobem porušuje právní předpisy, může ji Ministerstvo zdravotnictví odejmout povolení k provádění veřejného zdravotního pojištění, čímž současně dochází přímo ze zákona ke zrušení zdravotní pojišťovny (viz § 6 odst. 8 a 9 zákona č. 280/1992 Sb.). S rozdílnou úpravou trestní odpovědnosti právnických osob u Všeobecné zdravotní pojišťovny a ostatních zdravotních pojišťoven jsou spojeny některé negativní důsledky,	
--	--	--

	například: - za stejné protiprávní jednání nebude možný stejný postih. Protože Všeobecná zdravotní pojišťovna byla zřízena zákonem, nebude možné uložit ji, na rozdíl od ostatních zdravotních pojišťoven, trest zrušení právnické osoby nebo trest zákazu činnosti; - uložení trestu zákazu činnosti se v případě zdravotní pojišťovny bude rovnat jejímu zrušení. Zdravotní pojišťovna nemůže přerušit provádění veřejného zdravotního pojištění po dobu výkonu tohoto trestu a následně v této činnosti pokračovat; - problematickým bude rovněž ukládání trestů majetkové povahy. Zdrojem majetku zdravotní pojišťovny jsou především platby pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které je určeno na úhrady zdravotní péče poskytnuté pojištěncům zdravotní pojišťovny. Zdravotní pojišťovna nesmí podnikat s prostředky plynoucími z veřejného zdravotního pojištění (viz § 7 odst. 6 zákona č. 551/1991 Sb. a § 19 odst. 3 zákona č. 280/1992 Sb.). V této souvislosti je třeba přihlídnout i ke skutečnosti, že Všeobecná zdravotní pojišťovna a ostatní zdravotní pojišťovny jsou vyjmuty z působnosti insolvenčního zákona. S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že vztažení právní úpravy trestní odpovědnosti právnických osob na Všeobecnou zdravotní pojišťovnu a ostatní zdravotní pojišťovny by z hlediska cílů sledovaných touto právní úpravou nebylo účelné.	
	K § 8 – zásadní připomínka Přikláníme se k Variantě II. návrhu, popřípadě k Variantě I. za předpokladu doplnění některých dalších trestných činů.	Vysvětleno. Návrh bude předložen vládě k rozhodnutí ve dvou variantách. První varianta v souladu s vládou schváleným materiálem <i>Analýza a mezinárodní srovnání právní úpravy</i>

	<i>Zdůvodnění:</i> Uvedeny nejsou například tyto trestné činy, na které by se měla trestní odpovědnost právnických osob vztahovat, a to §206 trestního zákona – zpronevěra, § 207 tr.z. – neoprávněné užívání cizí věci, §208 tr.z. – neoprávněný zásah do práva k domu, bytu, nebo k nebytovému prostoru, §286 tr.z. – výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu a §288 tr.z. – výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem.	<i>problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy omezuje okruh trestných činů, za které bude moci být právnická osoba odpovědná, pouze na ty, u kterých vyplývá povinnost jejich postihu pro ČR z mezinárodních závazků nebo z jejího členství v EU, přičemž tento výčet je rozšířen o daňové trestné činy, které svou povahou typově odpovídají skutkovým podstatám, kterých se může dopouštět právnická osoba, a kde lze s jejich zavedením očekávat i posílení tlaku na řádné plnění daňových povinností. Tato první varianta omezuje rozsah odpovědnosti právnických osob v souladu se závazky plynoucími pro ČR z mezinárodních smluv a vyplývajícími z jejího postavení jakožto členského státu EU. Druhá varianta pak vychází z premisy, že určitá jednání jsou vnitrostátně považována jako trestuhodná a stát je proto považuje s ohledem na jejich typovou závažnost za trestné činy. Není přitom dán žádný důvod, aby na tato jednání bylo nahlíženo odlišně pouze z toho důvodu, že se jich nedopustila fyzická osoba, ale osoba právnická.</i>
	K § 9 odst. 4 – zásadní připomínka Navrhujeme vypustit písmena b) a c). <i>Odůvodnění:</i> Je dovozována odpovědnost právnické osoby, která neexistuje. Bude tak velmi obtížné pohnat k odpovědnosti neexistující subjekt, pokud je vůbec tento postup právně možný.	Neakceptováno. Jde o shodnou formulaci jako v § 114 odst. 2 trestního zákoníku.

V Praze dne 19. srpna 2013

Vypracovala: Mgr. Lenka Trešlová

Podpis:

